VÄSTERVIKS KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning
Enheten för samhällsbyggnad

2023-09-27

Planarkitekt
Fanny Hansson
0490-25 40 84
fanny.hansson@vastervik.se

Bilaga 10

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Detaljplan för del av Falsterbo 1:12, Ankarsrum, Hallingeberg, Västerviks kommun, Kalmar län

UNDERSÖKNING

Undersökningen syftar till att identifiera och uppmärksamma eventuella risker och konflikter mellan önskemålen om exploatering och miljö, hälsa eller hushållning av naturresurser. Undersökningen ska utgöra underlag för kommunens beslut om en miljöbedömning ska utföras för detaljplanen. Enligt 6 kap. 5 § miljöbalken (1998:808) ska kommunen göra en undersökning av behovet av en strategisk miljöbedömning när en detaljplan eller ett program ska upprättas eller ändras. Kommunen ska bedöma om någon enskild eller flera aspekter tillsammans kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Ju större sannolikheten är för en viss typ av miljöpåverkan, desto större är risken för att planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Exempel på vad betydande miljöpåverkan kan vara är, påverkan på ett Natura2000 -område eller ett riksintresseområde. Bedöms planen inte medföra någon betydande miljöpåverkan hanteras miljöfrågorna inom ramen för detaljplanearbetet. För en plan som kan antas innebära betydande miljöpåverkan ska enligt 6 kap 6 § miljöbalken (1998:808) en strategisk miljöbedömning göras.

Undersökningen ska enligt 6 kap 6 § miljöbalken innebära att kommunen eller myndigheten

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och

2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Undersökningen av betydande miljöpåverkan grundas på en checklista som ger en övergripande bild av planområdets förutsättningar och plangenomförandets eventuella miljöpåverkan. Checklistan sammanfattas i en sammanvägd bedömning om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Bedömningarna som görs är PRELIMINÄRA och kan behöva omvärderas om ny kunskap tillförs planen.

PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Planområdet är beläget söder om riksväg 40, cirka 1 km öster om Ankarsrum, och omfattar ett större område på Tjursbosjöns västra sida. Området utgörs idag till största delen av produktionsskog och kalhyggen. Stora delar av planområdet har kuperad terräng och det råder stora variationer i höjd. Högsta marknivå ligger på cirka + 87 meter över havet i områdets södra del medan den lägsta marknivån ligger på cirka + 56 meter över havet i områdets nordvästra del.

Planområdet gränsar till länsväg 786 (Läppebovägen) som ansluter till riksväg 40 i norr. Inom planområdet finns enklare skogsvägar med direktanslutningar till länsväg 786. En av skogsvägarna utgör tillfartsväg för två bostadsfastigheter som ligger öster om planområdet. Genom området sträcker sig en kraftledning i nordsydlig riktning.

Väster om planområdet ligger Ankarsrum och i norr ligger Tjursbo by med spridd gårdsbebyggelse. Nordväst om planområdet ligger Kannsjön och norr om väg 786 går smalspårets järnväg.

Naturmiljö och kulturmiljö/arkeologi utreds vidare i planprocessen.

Det finns inga verksamheter i anslutning till planområdet. I närområdet finns fem bostadsfastigheter 150 – 450 meter från planområdet.

Fastigheten Falsterbo 1:12 ägs av MP bolagen i Vetlanda AB. Planområdet är inte planlagt sedan tidigare.

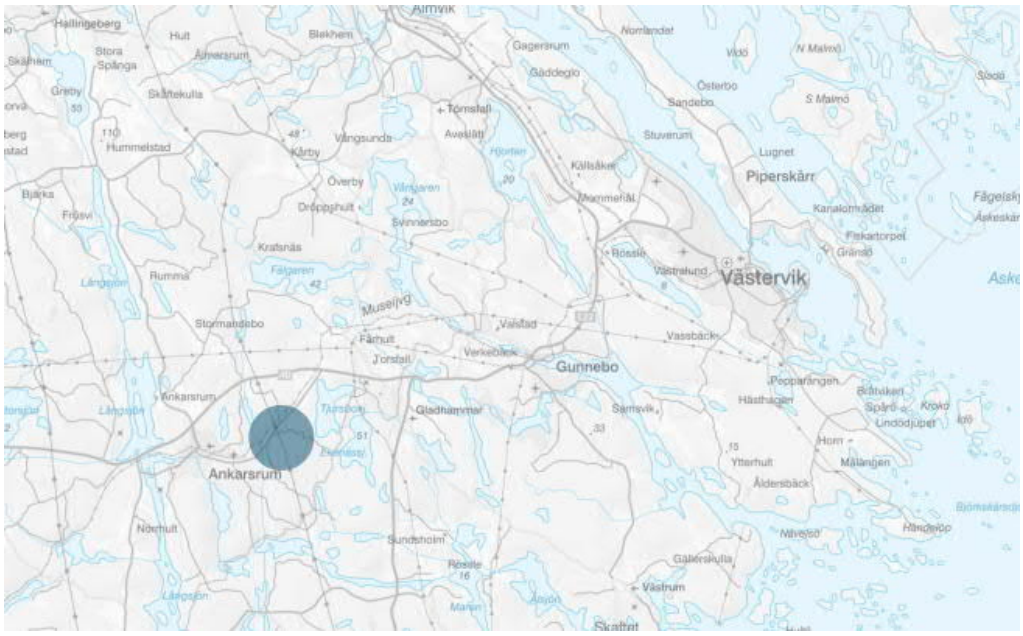

Planområdets läge

PLANENS TÄNKBARA EFFEKTER

Wisegate Consulting AB inkom 2022-05-12 med en ansökan om planbesked för del av fastigheten Falsterbo 1:12. Planbeskedet avsåg en framtida markanvändning med odlingsanläggningar för livsmedelsproduktion samt för energiproduktion i form av en solcellsanläggning. Projektets syfte är enligt exploatören att ”öka tillgången på nationellt närproducerade livsmedel och därigenom öka Sveriges självförsörjningsgrad med fokus på användning av förnyelsebara resurser och minimering av restprodukter”. Vidare är tanken att även andra verksamheter på längre sikt ska kunna etablera sig i området.

Ett genomförande av planen kan få negativa konsekvenser för naturmiljö, vattenmiljö och kulturmiljön samt skyddade områden enligt 7 kap. miljöbalken. Den arkeologiska processen kommer att drivas parallellt med planprocessen för att identifiera om det finns fornlämningar. En naturvärdesinventering har genomförts och planen kommer att påverka naturmiljön. En dagvattenutredning har tagits fram vilken redovisar att planförslaget inte kommer att påverkan recipienterna och miljökvalitetsnormerna negativt.

NOLLALTERNATIV

Nollalternativet beskriver planområdets sannolika utveckling om detaljplanen inte genomförs. Detta innebär ofta att ett visst område fortsätter att nyttjas ungefär på samma sätt som i dagsläget, men med den skillnaden att redan beslutade förändringar inom och utanför planområdet ingår. Nollalternativet används som jämförelsealternativ när man bedömer miljökonsekvenserna för ett planförslag.

Ingen del av det aktuella området är idag planlagt. Det är troligt att det inom större delen av området kommer att vara oförändrad markanvändning inom en överskådlig tid.

Om planen inte genomförs kommer pågående markanvändning med skogsbruk att fortgå. Marken nyttjas även för jakt. De hydrologiska förutsättningarna samt naturmiljön i området kommer att vara opåverkad.

ALTERNATIVA LOKALISERINGAR

Lokalisering utanför planområdet

Det aktuella planförslaget har arbetats fram under planprocessen och utvecklats till hur det ser ut idag. Inga andra geografiska områden i Västervik kommun har varit aktuella för genomförandet av planen.

Aktuell lokalisering

Planförslaget omfattar idag 125 hektar mark mellan väg 786 och Tjursbosjön. Under planprocessen har planområdet ändrat utbredning och anpassningar har skett.

Områdena norr om väg 786 har uteslutits med hänsyn till att de utgör närrekreationsområde i anslutning till Ankarsrums samhälle. Även områdena i direkt anslutning till Smalspåret har undantagits. Planområdet har även anpassats efter området med knärot direkt söder om väg 786, området med öppen jordbruksmark i norr,

strandskyddet kring Tjursbosjön, Igelgöl och diket mellan gölen och sjön. Planområdet har även uteslutit den större mossen (Björnmossen) i öster.

SAMMANVÄGD BEDÖMNING

Den sammanvägda bedömningen är att en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap 6 § miljöbalken kommer att krävas.

Detaljplanen bedöms medföra betydande miljöpåverkan med särskilt hänseende på naturmiljö, vattenmiljö/MKN vatten och kulturmiljö. Denna bedömning har uppdaterats under planprocessen eftersom planområdet har minskats ner betydligt under arbetet med samrådshandlingen.

Planen medger användningen industri vilket möjliggör för tillståndspliktiga verksamheter. Tillståndspliktiga verksamheter ska alltid antas ha betydande miljöpåverkan i enlighet med 2 § Miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Detaljplanen ska åtföljas av en Miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

CHECKLISTA

Checklistan nedan utgör ett underlag för en samlad bedömning av den inverkan planens genomförande kan medföra på miljö, hälsa och hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser. Checklistan redovisar också vilka typer av miljöpåverkan som behöver utredas vidare i detaljplanprocessen men som inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan.

Om ”ja” på någon av frågorna nedan – planen innebär alltid betydande miljöpåverkan – miljöbedömning skall göras	Ja	Nej
Påverkar planen ett skyddsområde för bevarande av vilda fåglar eller bevarandeområde för bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, så att tillstånd krävs enligt 7 kap 28a § MB?		X
Kommer planen omfatta verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § 2 st. Miljöbedömningsförordningen?	X	
Avser planen någon anläggning som räknas upp i 4 kap. 34 § 2 st. PBL 2010:900?	X	
Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? (Sammanfattande ställningstagande utifrån checklistan nedan)	X	

1. Riksintresse totalförsvaret Undantag från miljöbedömning: Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.		
Bedömning	Ja	Nej
a) Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret?		X
b) Syftar detaljplanen endast till att tjäna räddningstjänsten?		X

Bedöms projektet medföra eller påverkas av några väsentliga hälso- eller miljökonsekvenser vad gäller:				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
1. Måluppfyllelse				
a) Nationella miljömål		X		
b) Regionala miljömål		X		
c) Lokala miljömål		X		

2. Berörda fysiska planer och program				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Nationella planer	X			
b) Regionala planer	X			
c) Översiktsplan, fördjupad översiktsplan och tätortskarta	X			Planförslaget följer översiktsplanens intentioner.
d) Grönstrukturplan	X			Ej aktuellt.
e) Kulturhistoriskt handlingsprogram, kulturmiljöprogram	X			Planområdet är inte utpekat i kulturmiljöprogrammet.
f) Planprogram	X			Planområdet omfattas inte av något planprogram.
g) Gällande detaljplan	X			Det finns ingen gällande detaljplan.
h) Policy för funktionshinder	X			Planen ska utformas i linje med policyn.
i) Västerviks Va- policy	X			Planen ska utformas i linje med policyn.
j) Andra lokala planer och program, policy, strategier	X			Planen ska utformas i linje med gällande program, policys och strategier.

3. Riksintressen				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Riksintresse för naturvård	X			Ej aktuellt
b) Kustturism och friluftsliv	X			Ej aktuellt
c) Friluftslivet	X			Ej aktuellt
d) Obruten kust	X			Ej aktuellt
e) Kulturmiljövård	X			Ej aktuellt
f) Infrastruktur	X			Ej aktuellt
g) Totalförsvaret	X			Ej aktuellt
h) Yrkesfiske	X			Ej aktuellt
i) Vindbruk	X			Ej aktuellt
j) Ämnen och material	X			Ej aktuellt

4. Naturmiljöer och Naturvärden				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Natura 2000-område	X			Ej aktuellt
b) Naturreservat	X			Ej aktuellt
c) Strandskydd	X			Planområdet har avgränsats och anpassats efter gällande strandskydd runt

				Tjursbosjön, Igelgöl och dike.
d) Värdefull natur			X	En naturvärdesinventering har genomförts. Områden med naturvärdesklass 3 (Påtagligt värde), naturvårdsarter och generella biotoper berörs.
e) Naturminnen	X			Ej aktuellt
f) Generellt biotopskydd			X	En naturvärdesinventering har genomförts. Sju generella biotoper (odlingsrösen och en åkerholme) ligger inom planområdet.
g) Ängs-& hagmarker	X			Ej aktuellt.
h) Spridningskorridorer	X			Ej aktuellt
i) Nyckelbiotoper	X			Ej aktuellt
j) Biotopskyddsområden	X			Ej aktuellt. Ett skogligt biotopskyddsområde; Biotopskydd 1997:174 är beläget drygt 100 meter öster om planområdet. Generella biotopskydd se 4 f).
k) Skyddsvärda träd	X			Ej aktuellt

5. Djurliv				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Unika, hotade eller sällsynta arter			X	En naturvärdesinventering har genomförts. Eventuell påverkan på fridlysta och rödlistade arter ska utredas vidare.

6. Växtliv				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Unika, hotade eller sällsynta växtarter			X	En naturvärdesinventering har genomförts. Området med naturvärdesklass 2 (Högt värde) som inrymmer knärot har undantagits från exploatering. En skyddszon på 50 meter har avsatts kring området. Nya fynd av knärot har identifierats inom planområdet. En artskyddsutredning behöver göras inför granskningsskedet. Eventuell påverkan på andra fridlysta och rödlistade arter kommer att utredas vidare under planprocessen.

7. Friluftsliv och rekreation				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Friluftsliv & rekreation	X			
b) Gröna stråk	X			
c) Tysta områden	X			
d) Friyta för lek och annan utevistelse	X			
e) Strandskydd	X			Planområdet omfattar inte områden med strandskydd.

8. Människors hälsa och säkerhet				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Utsläpp		X		Planen medger markanvändningen industri generellt. Utsläpp från tillkommande verksamheter hanteras i kommande tillståndsprövning.
b) Skyddsavstånd, ex. farligt gods industrier, djurhållning		X		Planen medger markanvändningen industri generellt. Hanteras i kommande tillståndsprövning
c) Buller och vibration		X		Industribuller utreds i en separat bullerutredning. Buller och vibrationer kommer att hanteras i kommande tillståndsprövning.
d) Miljökvalitetsnormer för buller	X			Ej aktuellt.
e) Risk & säkerhet ex. omgivande verksamheter	X			Inga verksamheter i anslutning till planområdet.
f) Farligt gods transportleder	X			Inga transportleder för farligt gods i anslutning till planområdet.
g) Trafiksäkerhet	X			Trafikfrågor utreds i en separat trafikutredning.
h) Turistdestinationer	X			Inte aktuellt
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
i) Riskområden för markradon	X			Planområdet ligger inte inom område klassat med lokala förekomster av högradonmark.
j) Elektriska-/ magnetiska fält	X			Inte aktuellt
k) Ljus & Lukt		X		Planområdet kommer att vara upplyst kvälls- och nattetid. Lukt hanteras i kommande tillståndsprocess.
l) Avfall & återvinning	X			

m) Byggskedet		X		Ökad trafik i området under byggtiden. Störningsrisk pga. buller under byggnation och buller från tung fordonstrafik.
n) Översvämning	X			Översvämning på grund av skyfall utreds i dagvattenutredningen. Skyfallsåtgärder kommer att arbetas in i planförslaget.
o) Risk för erosion, ras & skred	X			
p) Miljö- och hälsofarliga ämnen i verksamhet	X			Hanteras i efterföljande tillståndsprocess.
q) Trygghet	X			
r) Jämställdhet	X			
s) Tillgänglighet	X			
t) Barnperspektivet	X			
u) Höjda havsnivåer	X			Ej aktuellt.

9. Mark				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Större opåverkade områden	X			Området är inte opåverkat. Området består av produktionsskog.
b) Värdefulla geologiska formationer	X			Ej aktuellt
c) Geologiska förhållanden		X		En översiktlig markundersökning har genomförts. Grundläggningsförutsättningarna inom områden med fast mark är huvudsakligen goda. För grundläggning inom mossmarksområden kommer förstärkningsåtgärder att krävas. Marken inom planområdet kommer att behöva markberedas för att möjliggöra större byggnader.
d) Markföroreningar	X			Inga kända markföroreningar inom planområdet
e) Översvämningsrisk	X			Översvämning på grund av skyfall utreds i dagvattenutredningen. Skyfallsåtgärder kommer att arbetas in i planförslaget.

f) Åkermark och skogsmark		X		Cirka 125 hektar skogsmark tas i anspråk. I anslutning till planområdet finns stora områden med skogsmark som kan fortsätta nyttjas som produktionsskog. Planområdet omfattar ingen åkermark.
g) Servitut och gemensamhetsanläggning		X		Servitut (ändamål väg) finns inom planområdet. Servituten behöver ombildas vid planens genomförande. Det finns inga gemensamhetsanläggningar i planområdet.
h) Massbalans		X		För att genomföra planförslaget krävs bearbetning av marken. Massbalans inom planområdet ska eftersträvas i största möjliga utsträckning.
i) Annat	X			Ej aktuellt

10. Vatten				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Vattenskyddsområde	X			Vattenskyddsområdet ligger utanför planområdet och bedöms inte påverkas av planens genomförande.
b) Miljökvalitetsnormer för vatten		X		Dagvatten ska fördröjas och renas innan det når recipienterna. Påverkan på MKN vatten utreds vidare i dagvattenutredningen. MKN vatten påverkas inte med lämplig dagvattenhantering.
c) Våtmarker		X		Mindre mossor/våtmarker finns inom planområdet-
d) Grundvatten	X			Ingen påverkan
e) Ytvatten	X			Ingen påverkan
f) Dagvatten		X		Se kommentar till ”Miljökvalitetsnormer för vatten” En dagvattenutredning som redovisar lämplig dagvattenhantering kommer att upprättas. Dagvattenhanteringen ska hantera både fördröjning och rening.
g) Avrinningsområde		X		Planområdet avrinner till Tjursbosjön och Botorpsströmmen. Påverkan utreds i dagvattenutredningen.
h) Vattenförsörjning	X			Planområdet ska ansluta till det allmänna dricksvattennätet genom avtalsanslutning.
i) Anslutning till kommunalt avlopp	X			Planområdet ska ansluta till det allmänna spillvattennätet genom avtalsanslutning.
j) Vattenverksamhet, enligt MB 11 kap. 3 §		X		Kan bli aktuellt om delar av diken ska kulverteras.

11. Luft				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Miljökvalitetsnormer för luft	X			Inte aktuellt
b) Luftutsläpp från verksamhet/ trafik	X			Hanteras i efterföljande tillståndsprövning.
c) Damm, sot & lukt	X			Hanteras i efterföljande tillståndsprövning.

12. Klimatfaktorer

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Lokalklimat	X			Ingen påverkan
b) Ljusförhållanden		X		Påverkan i form av belysning inom verksamhetsområde
c) Ökad nederbörd (klimatförändring)	X			Inte aktuellt
d) Värmeböljor ex. höjda temperaturer	X			Inte aktuellt

13. Landskap				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Landskapsbild		X		Planområdet ligger inom ett större skogsområde och det bedöms inte vara känsligt ur landskapsbildssynpunkt. Norr om planområdet finns öppen jordbruksmark och området är mer synligt från norr. Visualiseringar/fotomontage tas fram för att redovisa påverkan på landskapsbilden i norr. Planområdets avgränsning och regleringar anpassas vid behov för att begränsa omgivningspåverkan.
b) Stadsbild	X			Inte aktuellt
c) Landmärken	X			Inte aktuellt
d) Vindbruk	X			Inte aktuellt

14. Kulturmiljöer och Kulturvärden				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Kulturreservat	X			Inte aktuellt
b) Kulturhistorisk miljö/ landskap			X	Fornlämningsstatusen håller på att utredas. Ett flertal lämningar har identifierats i samband med arkeologisk utredning etapp 1. Arkeologisk utredning etapp 2 ska genomföras under hösten 2023.
c) Historiska samband	X			Inte aktuellt
d) Byggnadsminne	X			Inte aktuellt
e) Fornminne			X	Fornlämningsstatusen håller på att utredas. Ett flertal lämningar har identifierats i samband med arkeologisk utredning etapp 1. Arkeologisk utredning etapp 2 ska genomföras under hösten 2023.

f) Kyrkor	X			Inte aktuellt
g) Kulturhistorisk byggnad	X			Inte aktuellt
h) Industrimiljö	X			Inte aktuellt

15. Infrastruktur				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Riksintresse kommunikations-anläggningar	X			Ej aktuellt
b) Farligt godsleder	X			Planområdet gränsar ej till farligt godsleder.
c) Järnväg	X			Smalspåret ligger nordväst om planområdet.
d) Väg ex. ökad trafik/ ändrade trafikförhållanden		X		Planförslaget kommer alstra trafik. En separat trafikutredning upprättas.
e) Flygplats	X			Inte aktuellt
f) Farled	X			Inte aktuellt
g) Teknisk infrastruktur (VA, el, fiber, fjärrvärme etc.)		X		Planområdet har i dagsläget inte tillgång till erforderlig teknisk infrastruktur. Detta behöver undersökas vidare i kommande planarbete. En kraftledning sträcker sig genom planområdet. Även en optoledning finns inom planområdet. Denna behöver flyttas/tas bort.
h) Barriäreffekter	X			

16. Planens påverkan på motstående eller gemensamma intressen				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Motstridiga intressen i planen	X			Inte aktuellt
b) Mellankommunala intressen	X			Inte aktuellt

17. Materiella värden				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Naturresurser med högre förnyelseförmåga (ex: Skog fiske, jordbruk)		X		Skogsmark tas i anspråk.
b) Naturresurser med ingen/ låg förnyelseförmåga (ex åkermark, mineraler, energiresurser)	X			Inte aktuellt
c) Ökat alstrande av avfall som ej återanvänds, ex massor som deponeras.	X			Inte aktuellt

d) Ökad användning av icke förnyelsebar naturresurs, ex grus- och bergtäkter, dricksvatten	X			Verksamheternas behov av processvatten hanteras i kommande tillståndsprövning.
e) Ökad användning av icke förnyelsebar energi.	X			Inte aktuellt
f) Övriga materiella värden	X			Inte aktuellt

18. Sammanvägd bedömning			
	Ja	Nej	Kommentar
Är bedömning av effekterna av stor osäkerhet?		Nej	Artskyddsutredning och arkeologisk utredning etapp 2 ska genomföras inför granskingsskedet. Bedömningen kan påverkas.
Är effekterna varaktiga eller oåterkalliga?	Ja		Exploateringen av området som kan ske till följd av planen kan ses som varaktig. Produktionsskog tas i anspråk.
Andra lokaliseringsalternativ för projektet bör övervägas		Nej	

De åtgärder som medges i detaljplanen bedöms inte:

- Stå i konflikt med de grundläggande bestämmelserna för hushållning med mark- och vattenområden, 3 kap miljöbalken.
- Stå i konflikt med de särskilda bestämmelserna för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet, 4 kap miljöbalken.

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER

Undersökningen med checklista har genomförts av kommunens tjänstepersoner utifrån tillgängligt och känt kunskapsunderlag utifrån dags dato. Undersökningen kan förändras genom att nya fakta tillförs under planprocessen som kan påverka och ändra tidigare bedömningar. Följande tjänstepersoner har varit delaktiga under arbetet:

Fanny Hansson, Planarkitekt
Anna Herge, Planarkitekt